

קדשת-לווי / חקת

והנה זה שמוכיח את ישראל בטוב ומספר
 תמיד בגדלת ישראל וצדקתם — אז כל
 הדברים הנבואיים בעולם צריכין לעשות
 מעצמם הרצון של ישראל לדבר שנבואו.
 דהיננו: בשביל ישראל; אבל אם אינו מספר
 ומעלה צדקת ישראל, אז צריך להכריח כל
 הנבוא בזהכרת גדול לעשות מה שנבוא.
 דהיננו: לעשות רצון ישראל. והנה משה אמר
 בכאן (כ. י): שמעו נא המרים — הוכיח את
 ישראל בדברים קשים, ולכך הצרף להכות
 את הסלע לעשות מה שנבוא, כי אלו היה
 מעלה את ישראל פניל, וכמו שהיה פנות
 הקדוש-ברוך-הוא: ודברתם אל הסלע — כי
 אז היה מדבר אל הסלע: אהה, שנבואת
 בשביל ישראל, והם במעלה גדולה — צריך
 אהה לעשות מה שנבואת. דהיננו: להוציא
 מים לישראל; אבל עתה, שהוכיח את ישראל
 בדברים קשים: שמעו נא כו' — הצרף להכות
 את הסלע לעשות רצון ישראל; ונמצא, זה
 גרם את זה, ושעם אחד הוא. וזהו הרמז: יען
 לא האמתם בי להקדישני לעיני בני-ישראל;
 כי זה שמוכיח את ישראל בטוב, יכול גם
 הוא להשיג את העם זה השכל; וזה הרמז:
 להקדישני לעיני בני-ישראל, כמאמר חז"ל
 (שיר-השירים ו' א. כג): עיני עדה — חכמי
 עדה, שגם הם ישיגו זה השכל.

ודברתם אל הסלע לעיניהם גוי; יען לא
 האמתם בי להקדישני לעיני בני-
 ישראל (כ. י. ב.). הנה רש"י והרמב"ן חולקים
 בחטא של משה: אחד מפרש על שאמר
 לישראל שמעו נא כו', ואחד מפרש על
 שהכה את הסלע. והנראה, ששעם אחד הוא,
 כי זה גרם זה. והנה יש שני פחינות במוכיח,
 שמוכיח את ישראל שיעשו רצון הבורא,
 ברוב הוא: אחד — שמוכיח בדברים טובים,
 דהיננו: שאמר לכל איש ישראל גזל מעלתו
 ומקום מקור מחצב נשמתו, אשר באמת
 נשמת ישראל תצובה למעלה מכפא — כבוד
 וגדל הנחת-רוח אשר להבורא יתברך כפיכול
 ממצות כל איש ישראל וגדל השמחה אשר
 בכל העולמות בצעות איש ישראל מצות
 הבורא בזה, ובהה התוכחה משה את לב
 בני-ישראל לעשות רצון הבורא, ברוב הוא,
 לקבל כל איש מישראל על מלכות שמים
 עליו. ויש שמוכיח את ישראל בדברים קשים
 ובדברי ביישום, עד שהם מקרחים לעשות
 רצון הבורא. והחלוק שביניהם: זה שמוכיח
 את ישראל בטוב, מעלה את נשמת ישראל
 למעלה למעלה ומספר תמיד בצדקת ובגדלת
 ישראל כמה גדול כחם למעלה, וראוי הוא
 להיות מנהיג על ישראל; וזה שמוכיח את
 ישראל בדברים קשים, אינו בבחינה הזאת.

Rashi — כ"י

11. Twice
 Since at first
 it brought forth only drops.
 For the Holy One Blessed Be He had not commanded him to smite it,
 but (v. 8), "and speak ye unto the rock,"
 and they spoke to a different rock
 which did not bring forth (water);
 (therefore) they said: Perhaps it is necessary to smite it
 as on the former occasion
 as it is said (Ex. 17.6),
 "and thou shalt smite the rock";
 and there chanced for them just that rock (intended by God) and he smote it (Tanhuma).

11 פעמים.
 לכי שכראשונה
 לא הוציא אלא טפין
 לפי שלא צוה הקב"ה להכותו
 אלא ודברתם אל הסלע,
 והם דברו אל סלע אחר
 ולא הוציא, אמרו: שמה צריך להכותו
 ככראשונה, שנאמר (שמות י"ז): —
 "והכית בצור", ונדמן להם אותו
 סלע, והכהו (תנ"ח):

A-Goldschneider

Ray Kook 135

3

1)

In truth there is one spirit of life that unites all that is in this world and an inherent unity that links everything together; both in obvious ways and hidden ways.

When a person elevates himself, and is 'sensitive to his days' (i.e. is productive) and fulfills his higher task, all of time and creation are elevated through him.

This realization becomes apparent to us (each morning) by the call of the rooster. It wakes up before all other elements begin to fulfill their task.

Ray Yitzhak Hutner 112

מאמר ה

פחד יצחק

2)

שהרי בכרכת יוצר אור דימות החול נקבע בו השבח של מה רבו מעשיך ה, ואילו בכרכת יוצר אור דשבת נראה להדיא שדלגו עליו במכוון. כיצד נפרנס השמטה זו?

3

עזרית לחול - קריאת שמע וברכותיה

4)

היום יום שבת קדש, שבו היו הלויים אומרים בבית המקדש:

תהלים צב

מזמור שיר ליום השבת: טוב להודות ליהוה, ולזמר לשמך עליון: עלי להגיד בפקד חסדך, ואמונתך בלילות: עלי-עשור ועלי-גבל, עלי הגיון בכבוד: כי שמחתני יהוה בפעלך, במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה, מאד עמקו מחשבתך: איש בעד לא ידע, ובסיל

המאיר לארץ ולדרים עליה פרחמים
ובטובו מתדש בכל יום תמיד מעשה בראשית.
מה רבו מעשיך יהוה, כלם בחכמה עשית

5)

ת. ומהלך הדברים כך הוא. כמשך חמשה ימים הראשונים לא מצינו שום צירוף בין סוגי המציאות שנתחדשו כל אחד ביומו. וכדאי שאין למצוא ביניהם איחוד שיבואו על ידו לשלימות אחת. ורק ביום הששי הוא שנתחדשה מציאות המאחדת את כל הנכראים הקודמים לשלימות אחת. ונתפרש דבר זה בפשוטו של מקרא כמאמר "סלאו את הארץ וככשוה" הנאמר לאדם. דע"ז שניתנה הכריאה להיות נכשפת על ידו של אדם, הרי כמילא מצטרפת היא הכריאה לקומה אחת של שלימות. דמעתה יש להם לכל סוגי המציאות שם משותף הכולל יחד, שהרי הם כולם מקום ממשלתו ושלימתו של האדם. ומתוך כך תופסים אנו, כי זה שנאמר ביום הששי "את כל אשר עשה והנה טוב מאד", אין ה"כל" הזה מתפרש כמובן של כמות שאינו אלא סכום של הרבה ענינים שנכנסו כאן לתוך החשבון; אלא שה"כל" הזה מתפרש הוא כמובן של כלליות, הנוצר על ידי זה שהרבה חלקים מצטרפים לבנין אחד. ולפ"ז מה שנאמר ביום הששי "וירא את כל אשר עשה", הכוונה היא, שעכשיו ראה את הכריאה בהתכלותה לקומה אחת, כמקום אשר בימים הקודמים לא ראה אלא כל סוג של מציאות בפרטיותו ובפני עצמו.

[Ramban quotes the understanding of the sin given by Rambam:]
 וְהָרַב רַבִּי מֹשֶׁה סָבַר בּוֹ עוֹד סָבָרָא, אָמַר – And Rabbi Moshe (Rambam) formulated a further idea regarding [Moses' sin]. He said:
 וְהָרַב רַבִּי מֹשֶׁה סָבַר בּוֹ עוֹד סָבָרָא – The sin of [Moses], peace be upon him, was that he inclined toward the side of anger when he said, "Listen now, O rebels" (below, v. 10).³⁵ וְהָרַב רַבִּי מֹשֶׁה סָבַר בּוֹ עוֹד סָבָרָא – God was exacting with him, considering it inappropriate that a person like him³⁶ should have gotten angry in the presence of the assembly of the Children of Israel in a situation where anger was not appropriate.

2)

LEVITICUS (BECHUKKOTHAI) [XXXVI. 4

R. Joshua son of R. Nehemiah in the name of R. Hanina son of R. Isaac said: The heaven and the earth were only created for the sake of Jacob, as is proved by the text, *For He established a testimony because of Jacob* (Ps. LXXVIII, 5) and 'testimony' in this context denotes nought but heaven and earth, as may be inferred from the verse, *I call heaven and earth as testimony against you* (Deut. xxx, 19). R. Berekiah said: The Heaven and earth were created only for the sake of Israel, for it is written, *Because of reshith¹ God created the heaven and the earth* (Gen. I, 1), and 'reshith' cannot but signify Israel, as is proved by the text, *Israel is the Lord's hallowed portion, His reshith² of the increase* (Jer. II, 3).

אֶל-תְּחַלֵּל אֶת-בִּתְּךָ לְהַזְנוֹתָהּ
 וְלֹא-תִזְנֶה הָאָרֶץ
 וּמְלֵאָה הָאָרֶץ זִמָּה:

Profane not thy daughter to make her into a prostitute
 lest the land fall into prostitution
 and the land become full of lewdness

(19, 29)

Let us study the commentators:

If you do so the land will prostitute its fruits, to produce them elsewhere but not in your land. It is so stated in Jeremiah (3, 3): "therefore the showers have been withheld, and there hath been no latter rain..." (Rashi)

Rav Kook 33

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַנּוֹתֵן
 לְשִׁכּוּי בִּינָה לְהַבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה:

עולת ראה

בא"ה אמ"ה הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה. תתגדל בקרבנו הנשמה, יתרחב אור החיים שבקרבנו, בהיותנו יודעים, שכל היקום כולו וחיי המלאים הנם חטיבה אחת, שהשלמה המגמתית באה מקבוץ כל חלקיו יחד. האדם היולד לעמל, וזמני חייו המתחלפים בין מנוחת הלילה ליגיעת היום, והשכוי מעורר השחר, שלו יש בינה טבעית לעמוד על המבחן להבחין בין יום ובין לילה, באמת בריאה אחת היא, רוח אחד הולך ומאחד את נפש האדם ואת נפש כל החיה כולה, באפנים גלויים ובאפנים סתומים, ובזמן שהאדם מתעלה, חס על ימיו, וממלא את תפקידו העליון, הרי כל הזמנים וכל הברואים מתעלים על ידו. וחזון כללי זה מתגלה הוא לנו, ע"י היחש של הבריה הזאת, השכוי, הקורא בקול להקיץ נרדמים. במילוי תפקידו, לפני יצירתם של כל הכלים המעוררים למיניהם, אות הוא על השלמת תפקיד החיים ברוחניותם המתמלא מהמון היצורים, אשר כולם יחד עומדים להוציא אל הפעל את הדרתה של נשמת האדם העליונה, ההולכת ומתגברת עם ימי החיים וחליפות הזמנים, הימים והלילות, עם חלוקי תפקידיהם. והננו מברכים ע"ז בלב מלא רגשי קודש, לד' הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה.

(4)